

VÖRÖS István

Akár egy önjelölt nagy bölcs

Akár egy önjelölt nagy bölcs,
ki tévében prédikál —
mindenki magyaráz, tudja,
az élethez mi dukál.
Mindenkinek véleménye
van bármiről. Ez de jó!
Ha nem kérded, úgy is mondja:
„Ne legyen több az adó!”

Fél országot átépítik,
mégis minden lerohad,
ellopják a lophatatlant,
szabad, ami nem szabad.
Tiltsuk ezt meg, mert a holnap,
könnyen elrabolható?
Vagy mindegy? A lényeg az, hogy
ne legyen több az adó,

hogy pusztuljon bármi is le,
bent a telken rend legyen?
A rendtől csak egy lépésre
lakozik a félelem.
A világ rendje úgy elolvad,
mint a januári hó.
„Kit érdekel az éghajlat?
Ne legyen több az adó!”

A túl drága ruhák, cuccok,
tanknak beillő kocsik
elfedik az ócskaságot,
hogyna telik rá nekik?
Az is kacat, ami drága,
és rögtön kidobható.
Hallgass az igazság szavára:
„Ne legyen több az adó!”

Egyik magának kaparna,
másikat az elvei
vezetnek meg, és ő hagyja,
más jövőjét elveri.
Hinni tud a fejlődésben,
bár egy maradt csak biztató,
osztozni a semmin szépen:
„Ne legyen több az adó!”

(Ad notam: Pató Pál úr)

Az olvasónál

Itt vagyok, itt vagyok: nem hívtál, olvasó?
Verset kézbe venni talán nem volna jó?
Ne húnyd be a szemed, úgy nem tudsz olvasni,
különben is látni kell, hogy mi a helyzet:
az már soha nem lesz többet forradalmi.
És a legjobb, ha nem vallasz semmi elvet.

Mit gondoltál, mikor a világra jöttél,
sokáig időzhetsz elavult köröknél?
Akármit gondoltál, azt nem is sejtetheted,
hogy amit megtanulsz, nem lesz mindig tudás,
akadálnak számít, másképp megy a világ,
mint amerre vitte sok száz év és szokás.

El vagyunk választva, neked más dolgod van,
olvasni sincs idő, s akkor teszed jobban.
ha meg se próbálsz, inkább szórakozol,
ez bármit is jelent. Hírek, show-k és filmek
sora szabadít ki napi gondok alól,
kevés az extázis, röhejes az ihlet.

A tudás is fölösleges, nem szükséges,
elég, ha simán az életedet éled,
nem kell gondolkodás, nem kell az egyetem,
többet mondok, nem kell, semmilyen iskola,
ahol megtudhatnád, miből lesz félelem.
Nem menekülhetsz már sehonnán sehova.

Ezért az olvasás fölösleges dolog,
minek érts meg bármit, ha úgyis leszard?
Vesd ki, jóbarátom, e hamis érvelést
szívedből, eszedből — gondolkodj és érezz:
ne zavarjanak a haszonról szótt mesék!
Világmegváltáshoz ez nagyon kevés lesz.

Mi az, hogy megváltás? — röhögnek majd rajtad
orrukig se látó ostoba hatalmak,
haszonleső senkik, senkileső hasznok,
azt hiszik, hogy övék minden, mert megvették,
azt hiszik, hogy bölcssek, de mindegyik kapkod,
önmagukra szabják, pedig az nem mérték.

Mérték a kultúra, az átértett vallás,
mikor elv vezérel, megértés — és nem más,
kinyitod a világ imádságos könyvét,
az olvasást, mint szent szolgálatot végzed.
Én addig a lelked kertjében nézek szét,
becsukod a könyvet, de aztán megérted.

A templom ottbent van, csak te pont kint közben,
szembejössz magaddal betűk közt a könyvben,
vagy amikor alszol, s visszamászik, amit
olvastál, olvasva magadtól gondoltál,
a váratlan megértés másokat elvakít —
valaki beírt a lapszélre sorsodnál,

Isten volt? Az ördög? Egy kevésbé fontos
szereplője égnek, kultúrának? Orvos,
aki mindent tudott, mindent elhallgatott.
Most nézz a szemembe, ismerd fel, ki leszel,
hogyna a kultúrát magad nélkül hagyod,
ha élni akarsz csak — a halálhoz közel...

(Ad notam: Tompa Mihálynál)